

**Economics
and
Finance**

Scientific Journal of ECONOMICS AND FINANCE

Verlag SWG imex GmbH, Nürnberg, Deutschland

WIRTSCHAFT UND MANAGEMENT:

PROBLEME DER WISSENSCHAFT UND PRAXIS

Sammelwerk der wissenschaftlichen Artikel

Volume 1

**ПОСЛЕДНИЙ АННОУ
НАУЧНОГО ПРОГРАММ**

Science Index

**Russischer Index der
Wissenschaftlicher Zitierung**

**Übergeben für die Rezension
Conference Proceedings Citation Index -
Social Sciences & Humanities (CPCI-SSH)**

THOMSON REUTERS

**Verlag SWG imex GmbH
Nürnberg, Deutschland,
2014**

Verlag SWG imex GmbH

WIRTSCHAFT UND MANAGEMENT

PROBLEME DER WISSENSCHAFT UND PRAXIS

Rezensenten:

Pelikh S. A.

Doctor Hab. in Economics, Professor of business economics of the Academy of Management under the President of the Republic of Belarus, Honoured Worker of Industry of the Republic of Belarus (Minsk)

Ruta Šneidere

PhD. in Economics, Docent, Head of Department of Accounting and Auditing, University of Latvia (Riga, Latvia)

Der wissenschaftliche Redakteur: Kandidat der Wirtschaftswissenschaften, Dozent, Professor der RANH S.I. Drobjasko

Wirtschaft und Management: Probleme der wissenschaft und praxis: Sammelwerk der wissenschaftlichen Artikel. Vol. 1 - Verlag SWG imex GmbH, Nürnberg, Deutschland, 2014. - 420 S.

ISBN 978-3-00-048438-4

Das Sammelwerk der wissenschaftlichen Artikel ist nach den Ergebnissen der wissenschaftlich-praktischen Konferenz "Wirtschaft und Management: Probleme der wissenschaft und praxis" herausgegeben und ist eine wissenschaftlich-praktische Veröffentlichung. Hier gibt es die wissenschaftlichen Artikel der Studenten, Aspiranten, Doktoranten, Kandidaten und Doktoren der Wissenschaften, der Forscher und Praktiker aus Europa, Russland, aus der Ukraine, aus nahem und fernem Ausland. In den Artikeln sind die Forschungen berichtet, die Prozesse Veränderungen in der Struktur der modernen Ökonomik und des Staatsaufbau wiedergeben. Der Sammelband ist für Studenten, Aspiranten, Doktoranten, Hochschullehrer, Forscher, Praktiker und an Tendenzen der Entwicklung der modernen ökonomischen Wissenschaft interessierenden Menschen bestimmt.

ISBN 978-3-00-048438-4

© Verlag SWG imex GmbH, 2014
© Autoren der Artikeln, 2014
© Alle Rechte vorbehalten, 2014

Economics
and
Finance

Scientific journal

Verlag SWG imex GmbH, Nürnberg, Deutschland

**ECONOMICS AND MANAGEMENT:
PROBLEMS OF SCIENCE AND PRACTICE**

Collection of scientific articles

Volume 1

List of journals indexed

ПОСРЕДСТВОМ
НАУЧНОГО ЦЕНТРА
Science Index

Submitted for review in

Conference Proceedings Citation Index -
Social Sciences & Humanities (CPCI-SSH)

THOMSON REUTERS

Verlag SWG imex GmbH
Nürnberg, Deutschland,
2014

Verlag SWG imex GmbH

ECONOMICS AND MANAGEMENT

PROBLEMS OF SCIENCE AND PRACTICE

Reviewers:

Pelikh S.

Doctor Hab. in Economics, Professor of business economics of the Academy of Management under the President of the Republic of Belarus, Honoured Worker of Industry of the Republic of Belarus

(Minsk)

Ruta Šneidere

PhD. in Economics, Docent, Head of Department of Accounting and Auditing, University of Latvia (Riga, Latvia)

Der wissenschaftliche Redakteur: Kandidat der Wirtschaftswissenschaften, Dozent, Professor der RANH S.I. Drobjasko

Economics and management: problems of science and practice: Collection of scientific articles. Vol. 1 - Verlag SWG imex GmbH, Nürnberg, Deutschland, 2014.- 420 p.

ISBN 978-3-00-048438-4

Collection of scientific articles published on the results of the International scientific and practical conference "Economics and management: problems of science and practice" is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Russia, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern economy and state structure. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern economic science development.

ISBN 978-3-00-048438-4

© 2014 Copyright by Verlag SWG imex GmbH
© 2014 Authors of the articles
© 2014 All rights reserved

CONTENT

I. NATIONAL ECONOMICS AND MANAGEMENT	
Mutafochieva-Bakalaya Violeta. DEVELOPMENTS IN AIR TRANSPORT WORLDWIDE	10
Klimanova L.I., D.D. PROBLEMS IN E-COMMERCE	10
Tupa M., Vojtovic S., Kurbach V.L. CONTEMPORARY LABOR FORCE TO ABROAD	13
Vojtovic S., Tupa M. SLOVAKIA AS A TARGET COUNTRY OF LABOR IMMIGRATION	17
Beysenbaeva A.K. ECONOMIC IMPORTANCE OF REGULATION-CUSTOMS TARIFF OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN IN TERMS OF ENTERING THE WTO	22
Bielikova N.V. CONCEPTUAL PROVISIONS FOR MAKING ECONOMIC REFORMS	27
Berveno O.V. LIFE QUALITY MANAGEMENT IN INFOMEDIA	31
Bikulova D.U. ANALYSIS OF STRUCTURE AND DYNAMICS OF FOREIGN TRADE BETWEEN UKRAINE AND THE COUNTRIES OF THE EU IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION PROCESS'S DEEPENING	35
Bondarevska K.V. AGRICULTURAL INTEGRATION IN THE CONTEXT OF STATE REGULATION OF AGRARIAN SECTOR	40
Bronitskaya V.V. LIFE QUALITY MANAGEMENT IN INFOMEDIA THE PHENOMENA OF SPIRITUAL PRODUCTION AS REFLECTION AND REPRODUCING FACTOR IN THE CRISIS OF THE NATIONAL ECONOMY	44
Burmaka M.M. PRELIMINARY EVALUATION OF INVESTMENT PROJECT EFFICIENCY IN HIGHWAY CONSTRUCTION	48
Golovnina O.G. METHODOLOGY SOCIO-ECONOMIC ANALYSIS WITH ALLOWANCE FOR VALUATION SYNERGY	53
Goryanskaya T.V. FOREIGN TRADE RELATIONS: BASIC APPROACHES TO THE DEFINITION	58
Yerezhpova A.A., Yerezhpov A.E. MODERN PARADIGM OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE WORLD ECONOMY	63
Zhavoronkova G.V., Kyliyvyk I.S. INTANGIBLE ASSETS AS A BASIC CATEGORY OF ECONOMIC OF KNOWLEDGE AND INFORMATION	68
Zagurskiy O.N., Fiialko T.A. MAIN TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF AROSTEGUI MARKET OF UKRAINE	73
Isaieva N.I. THE PROBLEM OF CREATING AN INTEGRATED SYSTEM STRATEGIC PLANNING IN UKRAINE	78
Isaieva N.I. EXPERIENCE TERM STRATEGIC PLANNING OF THE EUROPEAN UNION AND POLAND	83
Marushchak D.U. SELF-APPRAISAL EFFECTIVENESS EVALUATION OF ECONOMIC INTEGRATION	87
Melnykova V.I., Melnykova E.P., Ponomareva T.V. PROBLEMS AND PROSPECTS DEVELOPMENT AGRICULTURE OF UKRAINE	91
	96

Simkina N.V. FAMILY BUSINESS: PECULIARITIES AND ADVANTAGES	274
Skrynkovskyy R.M. RESOURCE OF KNOWLEDGE AS A FACTOR INFLUENCING THE COMPETITIVENESS IN THE CONTEXT OF ECONOMIC DEVELOPMENT	277
Skrynyk S. METHODOLOGICAL APPROACHES TO INCREASING COMPETITIVENESS FIRM	281
Vasylyk O.B., Storbzh Ya.B., Savchuk T.V. ANALYSIS OF EQUITY CAPITAL ECONOMIC NATURE	286
Tarasova I.I. LEVEL AND EFFECTIVENESS OF INNOVATION IN AGRICULTURAL ENTERPRISE	291
Titarenko I.V. IMPROVEMENT OF ORGANIZATION OF MANAGEMENT OF ENTERPRISES AND ORGANIZATIONS OF CONSUMER COOPERATION FINANCIAL SUBSYSTEM	294
Fadyeyeva I. DIFFERENT APPROACHES ON OPTIMIZATION OF DRILLING COST-PRICE	299
Orlov V.M., Petrashevskaya A.D., Franchuk E.P. TRENDS AND REGULARITIES OF TELECOMMUNICATION SERVICES MARKET IN UKRAINE	306
Chernyavskaya E.I. RESTRUCTURING OF ENTERPRISES: THE POLITICAL ECONOMIC AND INSTITUTIONAL ASPECTS	311
Chubuk L.P. METHODS OF AGGREGATE VALUATION OF THE WAREHOUSE REAL ESTATE BY INCOME APPROACH	316
Shylkina K.O., Samoilenko K.V. IDENTIFICATION OF RESERVES TO IMPROVE MANAGEMENT OF TOURISM BUSINESS ENTERPRISES KHERSON	321
Nikolova-Alexieva V.L., Kumanova-Larde D.D. RESEARCH OF THE MAIN FACTORS' INFLUENCE ON THE STRATEGY REALIZATION IN THE BULGARIAN ENTREPRISES	326

3. PRODUCTIVE FORCES DEVELOPMENT AND REGIONAL ECONOMY

	334
Hnedina K.V. FEATURES OF FORMATION OF STRATEGY OF DEVELOPMENT OF MUNICIPAL TRANSPORT SYSTEM OF THE AVERAGE CITIES IN THE CONDITIONS OF THE ACCELERATED URBANIZATION	334
Kerbikova A.S., Khitko M.N. ANALYSIS OF NATURAL RECREATION OF POPULATION OF UKRAINE	337
Kovalyova O.M. THE STATE OF GARDENING INDUSTRY IS IN UKRAINE AND SUMY REGION	342
Kolodinskyy S.B., Babiy O.N. RESTRUCTURING OF REGIONAL ECONOMY ON THE BASIS OF FORMING OF INNOVATIVE STRUCTURES	346
Kulbaka O. LAND RESOURCES ROLE IN THE FORMATION PROCESS OF ECONOMIC INCENTIVES OF THE DEVELOPMENT OF REGIONAL ECONOMICS	351
Martynenko V.O. ROLE OF INNOVATIONS IN INCREASING OF COMPETITIVENESS OF REGIONS IN UKRAINE	356

Ovechkina E.A., Abass K. Dzhaud. KOMPARATIVNIY ANALYSIS EXTERNAL «CONTOUR» OF RESOURCE POTENTIAL OF TERRITORIAL-PRODUCTION COMPLEXES IN THE CONDITIONS OF UKRAINIAN AND IRAQ ECONOMIC REALITIES	361
Qmarat Shakhin A. THE ECONOMIC CRISIS AND SCIENTIFIC ELABORATION OF THE REGIONAL DEVELOPMENT PROBLEMS TOPIC	365
Orlanik T.V. REGIONAL GROWING MECHANISM ON INCREASE COMPETITIVENESS COUNTRY	370
Ryndzak O.T. ADAPTATION OF MIGRANTS TO HOST SOCIETIES: THEORETICAL ASPECTS	375
Voytko S.V., Sapsai K.V. THE SPHERE OF POWER ENGINEERING OF INDIVIDUAL COUNTRIES IN THE COORDINATES OF QUALITY AND SAFETY OF LIFE	379
Sydorenko I.V. SOURCES AND SCHEMES OF MODERNIZATION OF INDUSTRIAL INFRASTRUCTURE IN THE REGION	383
Smolyarchyk M.V., Sohnych S.A. ASPECTS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF AGRICULTURAL LAND	389
Tokar I., Zverev S. DETERMINATION OF IMPACT OF THE REGION INVESTMENT ATTRACTIVENESS ON COMPETITIVE EDGE OF ENTERPRISES	393
Fedorchuk A.M. THE STRATEGIC PRIORITIES FOR THE DEVELOPMENT OF STATE-PRIVATE PARTNERSHIP IN INFRASTRUCTURE INDUSTRIES THE AGRICULTURAL SECTOR OF UKRAINE	396
Chlebnikova N.B. PROBLEMS AND PROSPECTS OF RAW MATERIALS IN LEATHER AND FUR INDUSTRIES OF UKRAINE	401
Yaremko L.A., Poliakova J.V. MODERNIZATION OF THE REGIONAL ECONOMY IN TERMS OF SOCIO-ECONOMIC CRISIS (EXAMPLE OF LVIV REGION)	407
Martynenko M.V. IMPROVING STRUCTURE OF VOCATIONAL EDUCATION OF INDUSTRY WORKERS IN THE CONDITIONS OF ESTABLISHING KNOWLEDGE ECONOMY	412

Література:

1. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов / А. Смит. - М.: Эксмо, 2007. - 960 с.
2. Рикардо Д. Начало политической экономии и налогового обложения [Т.1] / Д. Рикардо. - М.: Республика, 1955. - 360 с.
3. Маршалл А. Принципы экономической науки [Т.1] / А. Маршалл. - М.: Издательская группа «Восток-Запад», 1993. - 415 с.
4. Dunning J.H. The globalization of business: the challenge of the 1990's. - New York: Knowledge, 1993. - 467 p.
5. Савельев Ю. В. Управление конкурентоспособностью региона. // Теория и практика / Ю. В. Савельев. Институт экономики КарНЦ РАН. - Петрозаводск: Карельский научный центр РАН, 2010. - 516 с.
6. Lammhard Carl Wilhelm Friedrich Die Bestimmung des Zweckmassigsten Standortes einer Gewerblichen Anlage, Zeitschrift des Vereines Deutscher Ingenieure, 1882.

Orlenko E.V.

PhD, Associate Professor

International University of Business and Law

REGIONAL CLUSTERING - A MECHANISM ON INCREASE COMPETITIVENESS COUNTRY

Орленко О.В.

кандидат економічних наук, доцент

Міжнародний університет бізнесу і права

РЕГІОНАЛЬНА КЛАСТЕРИЗАЦІЯ – МЕХАНІЗМ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ КРАЇНИ

В статті досліджено сучасні тенденції регіональної кластеризації України, як одно з найбільш ефективних механізмів підвищення конкурентоспроможності країни. Розглянуті профілі конкурентоспроможності та особливості розвитку регіонів на прикладі Херсонської області.

Ключові слова: кластер, регіон, управління ризиками, конкурентоспроможність, стратегія.

The article investigates the current trends of regional clustering Ukraine as one of the most effective mechanism for improving the competitiveness of the country. Considered profiles and features competitive regional development on the example of the Kherson region.

Keywords: cluster region, risk management, competitive strategy.

Глибина та широта сфер діяльності кластерних структур особливо зростає за останні роки з наростанням процесів глобалізації, посиленням конкурентної боротьби і ускладненням ситуації на світових ринках. Із збільшенням обсягів інформації і знань в галузі ризиків у глобальній економіці значно змінилась і продовжує змінюватися роль кластерів в конкурентній боротьбі. Можливість шляхом кластеризації формувати необхідну критичну масу в окремих сферах діяльності дозволяє кластерам презентувати світу як унікальність, так і здатність будь-якої національної, регіональної чи територіальної економіки витримувати тиск з боку конкурентів[2]. Успіхи такої форми виробничої діяльності як кластер слід розглядати у тісному зв'язку з сучасними «законами» конкурентної боротьби і з врахуванням специфіки територіально-регіонального аспекту у глобальній економіці.

Кластери можуть охоплювати як невелику (10-15 компаній), так і значну кількість підприємств та структур (6-7 тисяч компаній, як, скажімо, в Індії чи в Китаї), а також можуть формуватися як з крупних, так і з малих фірм в різноманітних видах об'єднань і співвідношень. Кластером вважають як географічну концентрацію компаній, що працюють в окремому виді бізнесу, так і конгломерацію великих і малих фірм, частина яких може бути власністю іноземців. Кластери з'являються як в традиційних галузях, так і в high-tech напрямках, як у виробничо-комерційному сегменті або в секторі послуг, так і в соціальних сферах.

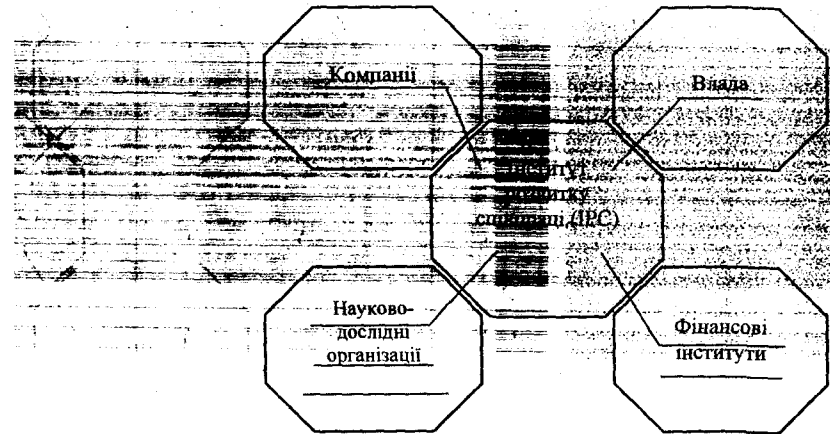

Рис. 1. Групи учасників кластеру [1]

Нерідко центром формування кластерів виступають університети або групи науково-дослідницьких структур і проектних установ. Різні кластери мають неоднакову ступінь взаємодії між фірмами, які входять до них. Форми такої взаємодії варіюються від порівняно простих мережевого типу асоціацій, до складних, багаторівневих коопераційно-конкурентних утворень. Формування кластерів можливе як в умовах великомасштабної, так і невеликої за обсягами економіки. Кластери формуються не тільки в умовах промислово розвинутих держав, але і в тих країнах, які ще розвиваються. Вони виникають на національному, регіональному і муніципальному рівнях. В деяких кластерах спостерігається паралельна наявність високих технологій поряд з порівняно невисокого технічного рівня виробництвами і послугами.

Такий широкий діапазон форм і видів кластерних структур безперечно утворює значні труднощі при формуванні кластерів, потребує проведення в цій сфері глибокої дослідницької роботи. Кластери, як вид складної багатоцентрової організації, сьогодні, в епоху глобалізації, являє собою типову ринкову структуру. Кластер в сучасній економіці – це більше ніж ланка окремої галузі промисловості, яка випускає окремий вид продукції. Звертаючи увагу на функціонування і «здоров'я» існуючих в багатьох країнах кластерів, можна зробити об'єктивні висновки про можливість і перспективи розвитку цих країн. Економіка знань, яка формується на сучасному етапі, орієнтується на пріоритетність розвитку кластерів, які визнані однією з ефективніших виробничих систем епохи глобалізації[3].

Таблиця 1

Індекс глобальної конкурентоспроможності країн у 2012–2013 роках [5]		
Країна	Місце у рейтингу	Значення індексу
Швейцарія	1	5,72
Сінгапур	2	5,67
Фінляндія	2	5,55
Швеція	4	5,53
Нідерланди	5	5,50
Польща	41	4,46
Російська Федерація	67	4,20
Україна	73	4,14

У кожній країні склався свій набір конкурентних переваг, які дозволяють їй лідувати в світовій економіці. Жодна країна в світі не спроможна бути однаково конкурентоспроможною у всіх галузях промисловості. Окремі країни домагаються успіху

лише в тих галузях, для яких внутрішні умови виявились найбільш сприятливими, динамічними і перспективними.

За останні декілька років питання конкурентоспроможності стало ключовим для всіх сфер економічних відносин. Необхідно зауважити, що в сучасних умовах глобалізації економічного та політичного життя отираються кордони окремих галузей виробництва, а головні ретори постають як самостійні гравці на світовому ринку.

Однією з головних проблем України є низький рівень інституційної ефективності, хоча порівняно між регіонами за цим показником скорочується. Найпроблемнішими показниками, що визначають ефективність ринку товарів, є низька доля іноземної власності, інтенсивність конкуренції на ринку, а також складність митних процедур.

Останнім часом дуже важливим у контексті державної регіональної політики, а особливо в Україні, є дослідження конкурентоспроможності регіонів. Адже структурні зміни як в розвинутих країнах, так і в державах з перехідною економікою, супроводжуються територіальною концентрацією економічної діяльності.

Таблиця 2

Профілі конкурентоспроможності Херсонської області [5]

Основні показники	
Населення (млн), 2012	1,08
Валовий регіональний продукт (млн грн), 2011	18 448
ВВП на особу (грн), 2011	16 990
Частка регіону у ВВП України (%), 2011	1,4

Незважаючи на високу економічну динаміку та запровадження останніми роками регіональної політики, конкурентоспроможність України та регіонів зокрема залишається низькою, а міжрегіональні диспропорції продовжують поглиблюватися [4]. Саме тому дослідження в діяльності регіонів та розробка шляхів підвищення їх конкурентоспроможності є дуже важливими для України, якщо вона прагне посісти значиме місце в глобалізованому економічному просторі.

Таблиця 2

Індекс конкурентоспроможності Херсонської області

Індекс конкурентоспроможності 2013	Індекс (з 27)	Бал
Базові вимоги	26	3,87
Інституції	25	4,32
Інфраструктура	19	3,66
Макроекономічне середовище	1	4,20
Охорона здоров'я та початкова освіта	20	5,65
Підсилювачі ефективності	26	3,59
Вища освіта та професійна підготовка	18	4,37
Ефективність ринку товарів	26	4,01
Ефективність ринку праці	27	4,42
Рівень розвитку фінансового ринку	25	4,01
Технологічна готовність	20	2,99
Розмір ринку	24	1,70
Фактори розвитку та інноваційного потенціалу	17	3,44
Рівень розвитку бізнесу	12	3,97
Інновації	22	2,90

Саме з цієї причини володіння певними характерними властивостями, які дають можливість розвиватися на інноваційній основі та перемагати у конкурентній боротьбі, є найбільш пріоритетним завданням учасників економічних відносин. Досвід високорозвинених країн, таких як США та ЄС, показує, що створення постіндустріального суспільства та підвищення конкурентоспроможності країни можливо лише за рахунок максимального використання інноваційного потенціалу регіонів, враховуючи особливості кожного з них. Для забезпечення інноваційного процесу розвитку бюджетотворюючих галузей, також необхідний інтелектуальний капітал, який у сучасних умовах стає поряд з

виробничим і фінансовим одним з найважливіших стратегічних ресурсів всіх організаційних ланок національного господарства та визначальною передумовою реалізації інновацій.

Таблиця 3

Найпроблемніші фактори ведення підприємницької діяльності

Фактор	Херсонська область	Середнє за регіонами
Нестабільність державної політики	17,9%	16,9%
Податкова політика	13,5%	13,8%
Податкові ставки	12,7%	10,0%
Корупція	9,7%	11,3%
Неефективність держaparату (в т.ч. дозвільних системи)	9,6%	9,9%
Доступ до фінансування	7,6%	6,5%
Нерозвинена інфраструктура	6,6%	4,1%
Інфляція	5,2%	6,5%
Нестабільність місцевої та державної влади	5,0%	6,8%
Обмежувальне трудове законодавство	3,6%	2,1%
Низька кваліфікація робочої сили	3,3%	4,8%
Доступ до земельних ресурсів	1,9%	2,4%
Регіональна митна політика	1,6%	2,0%
Злочинність і крадіжки	1,3%	1,3%
Валютне регулювання	0,7%	1,6%

Рис. 1. Фактори для ведення підприємницької діяльності у 2013 році

При цьому, здатність до впровадження інновацій залежить від прибутковості діяльності власне суб'єктів господарювання, джерел інвестицій, фінансових ресурсів та їх доступності. Необхідно наголосити на зростанні ціни на якісну сировину, енергоресурси, а також збільшення видатків на заробітну плату та інших витрат [6]. Це спонукає до оптимального використання необхідних ресурсів та енергосилов. Подолання діалектичного протиріччя між впровадженням інновацій та ефектом від них є рушійною силою зростання конкурентоспроможності. Велике значення має удосконалення систем менеджменту, маркетингу, реструктуризація та капіталізація галузей, формування кластерів, корпоративних форм організації виробництва.

Пріоритетними напрямками підвищення рівня конкурентоспроможності, нами вважаються такі: зміцнення фінансового становища, забезпечення стратегічними ресурсами,

Rydzak O. I.
Candidate of Physical Sciences, doctorate holder
State Institution "M.I. Dolishnyy Institute of Regional Research of the National Academy of Sciences of Ukraine"

ADAPTATION OF MIGRANTS TO HOST SOCIETIES: THEORETICAL ASPECTS

Rydzak O. I.
к. е. н., докторант

ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України»

АДАПТАЦІЯ МІГРАНТІВ ДО ПРИЙМАЮЧОГО СУСПІЛЬСТВА: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

The concept of adaptation and integration of migrants is defined. The main adaptation strategies are analyzed, such as: integration, assimilation, segregation, marginalization; the authors' model is proposed, which highlights the essence and the basic stages of adaption process for immigrants.

Keywords: migrant, adaptation, integration, host society.

У статті уточнено суть понять адаптації та інтеграції мігрантів. Проаналізовано відомі адаптаційні стратегії (інтеграція, асиміляція, сегрегація, маргіналізація); запропоновано авторську модель, котра висвітлює суть та основні етапи процесу адаптації новоприбулих іммігрантів до приймаючого суспільства.

Ключові слова: мігрант, адаптація, інтеграція, приймаюче суспільство.

Постановка проблеми. Глобалізація та зовнішня міждержавна регіоналізація значною мірою зумовили інтенсифікацію процесів міжнародної міграції. Необхідною умовою забезпечення соціально-економічного розвитку і стабільності приймаючих країн є проведення ефективної політики адаптації та інтеграції мігрантів. Оскільки Україна відносно недавно стала реципієнтом великої кількості мігрантів, а її міграційне сальдо набуло позитивного значення тільки у 2005 році, то проблеми адаптації та інтеграції іммігрантів є не достатньо вивченими і розробленими на сьогоднішній день. Особливої гостроти і актуальності набуває ця тематика у світлі останніх подій, коли перед окремими регіонами нашої держави виникла необхідність вирішення проблеми соціокультурної адаптації внутрішньо переміщених осіб. Вивчення та аналіз загальнотеоретичних підходів до адаптаційних процесів мігрантів є необхідною передумовою розробки ефективних механізмів адаптації як іммігрантів, так і вимушених внутрішніх переселенців.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Актуальність зазначеної проблематики зумовила значний інтерес до неї багатьох науковців світу, що вилилось у виникнення цілої низки ґрунтовних теорій та концепцій щодо адаптації мігрантів. Зокрема, варто назвати теорії культурного шоку К. Оберга, А. Фарихема, А. Бочнера, етнокультурних кордонів та культурної дистанції Ф. Барта, Н. Лебедєвої, В. Тишкова і Л. Дробижєвої, концепцію соціальної дистанції Г. Зіммеля, Т. Парка, Е. Берджеса та акультурації Дж. Беррі, П. Стокера, Р. Боурхіса.

Проблемам міжнародної міграції та інтеграції мігрантів, теоретико-прикладним аспектам удосконалення державної міграційної політики присвячено праці відомих українських вчених: Власюка О.С., Гайдуцького П.І., Лібанової Е.М., Макогона Ю.В., Малиновської О.А., Пирожкова С.І., Позняка О.В., Прибиткової І.М., Садової У.Я. Водночас, у науковій літературі немає єдиного загальноприйнятого визначення адаптації та інтеграції іммігрантів, а адаптаційні стратегії мігрантів потребують більш повного систематизованого висвітлення.

Література:

1. Богданова Е. А. Стратегия формирования агропромышленного кластера региона / Е. А. Богданова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://journal.vlsu.ru/index.php?id>
2. Гойчук О.І. Продовольча безпека в Україні і світі / О.І. Гойчук. – К.:Наукметодцентр аграрної освіти, 2003. – 114 с.
3. Грядов С.И. Агропромышленный кластер: проблемы и перспективы развития / С.И. Грядов, И.В. Ковалева // Вестник Алтайского государственного аграрного университета. -2009. -№ 4 (54). – С. 74–79.
4. Вигівська Ю.І. Стратегія інноваційної модернізації (теорія та практика): монографія / Ю.І. Вигівська. – К.: Дорадо-друж, 2011. – 360 с.
5. Сайт державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

**Economics
and
Finance**

FINANCE Scientific journal «ECONOMICS AND FINANCE»

Verlag SWG imex GmbH, Nürnberg, Deutschland

**WIRTSCHAFT UND MANAGEMENT:
PROBLEME DER WISSENSCHAFT UND PRAXIS**

Sammelwerk der wissenschaftlichen Artikel

Volume 1

Passed for printing 20.12.2014. Appearance 25.12.2014.

Format 60x84/16.

Conventional printed sheets 26. Circulation 300 copies. Order 15.

Verlag SWG imex GmbH, Nürnberg, Deutschland, 2014

For permission to use material from this text, please contact the publisher at:

Verlag SWG imex GmbH
Bärenschanzstr, 75
Nürnberg, Deutschland,
Telefon: +380688517552
E-Mail: swgimexgmbh@gmail.com

ISBN 978-3-00-048438-4

Science journal «Economics and Finance»

web: scopin.at.ua

SERTIFICATE OF PARTICIPATION

is awarded to Orlenko Elena Vladislavovna

for being an active participant in
International research and practical conference

«Economics and management: problems of science and practice».

December 19, 2014
Nuremberg, Germany

Chief editor scientific journal
"Economics and Finance", PhD
Economics, Associate Professor,
Professor PANH

Drobyazko S.I.

